Gemeente Amsterdam

Memo over hondenverbod in gebied met schapen Westertocht

Aan Gezamenlijke Staf
Van M. Hasic, 06 8363 5000, m.hasic@amsterdam.nl

Datum 10 juli 2024

Inleiding

In dit memo wordt u geïnformeerd over de problematiek en de mogelijkheden tot het instellen van een hondenverbod in gebied met schapen in groengebied de Westertocht. Daarin zijn de juridische mogelijkheden geschetst voor een hondenverbod. Voorgesteld wordt om de stadsdeelcommissie en bewoners te informeren over het voornemen om daar een verbodsgebied in te stellen.

Historie

Sinds circa twintig jaar worden er in Amsterdam-Noord (Westertocht/Tuindorp Oostzaan) schapen ingezet voor begrazing van een (klein) groengebied van 4 á 5 hectare. Uit ecologisch opzicht is begrazing door schapen positief: deze begrazing leidt tot een andere flora en fauna dan gras dat machinaal wordt gemaaid (betere biodiversiteit). De aanwezigheid van schapen wordt door de buurt gewaardeerd maar niet door iedereen. Er zijn ook bewoners die liever een park hebben waar ze rustig zonder problemen hun hond uit kunnen laten.

Incidenten

In de afgelopen jaren zijn in het betreffende groengebied diverse incidenten geweest waarbij honden schapen hebben opgejaagd, gebeten en soms zelfs gedood. Daarop zijn verschillende maatregelen getroffen, maar uiteindelijk bleken die niet voldoende en inmiddels hebben de collega's van beheer het gebied 'verboden voor honden' verklaard. Zonder een formeel juridische aanwijzing tot verbodsgebied werden er verbodsborden geplaatst. Inmiddels is het groengebied al enige jaren afgesloten door beheerders (hek op slot, opstapjes voor voetgangers).

Het besluit over verbod is tot op heden nog niet ter vaststelling aan het DB aangeboden.

Ondanks alle inspanningen blijkt dat het niet voldoende was want laatste jaren voor afsluiting gebied waren er opnieuw incidenten rondom de schapen. Uit oogpunt van dierenwelzijn (schapen) is deze situatie ongewenst. Dit is een gebied waar een aanlijnplicht geldt en waar de hondeneigenaren zich niet altijd aan houden (is dus geen los- loopgebied). Daarnaast valt dit gebied onder de Amsterdamse Ecologische Structuur (AES) en beoogde Hoofdgroenstructuur (HGS)

.

Er zijn op deze plek verschillende belangen in het geding:

- Recreatieve belangen: veel mensen wandelen door het groengebied vinden het leuk dat er schapen (en lammetjes) in het park lopen;
- Belangen hondenbezitters: hondenbezitters zijn lang niet allemaal tevreden met het

hondenverbod in dit gebied omdat andere losloopgebieden te ver lopen zouden zijn (NB er zijn 3 hondenlosloopgebieden in de omgeving [locaties noemen], op loopafstand. Voor ouderen misschien soms wel te ver.). Verbod wordt dus stelselmatig en te vaak overtreden, ook vanwege het open en weidse karakter van het gebied ;
- Ecologische belangen: begrazing door schapen leidt tot een meer diverse flora en fauna;
- Dierenwelzijnsbelangen: afgelopen jaren hebben laten zien dat schapen hier niet onder veilige omstandigheden kunnen leven.

Op dit moment werkt project Westertocht aan een ontwerp voor het groengebied o.b.v. scheiding begrazingsgebied waar honden niet welkom zijn en gebied dat buiten de begrazing wordt gehouden met meer ruimte voor ecologie/recreatie en waar honden wel welkom zijn (mits aangelijnd). Dit ontwerp is na intensieve participatie buurt in najaar/winter 2021 tot stand gekomen en basis voor het VO dat op [datum] bestuurlijk is besproken in gezamenlijke staf. Een hondenverbod voor het gedeelte begrazingsgebied is noodzakelijk om het nieuwe ontwerp goed te doen werken. Honden en schapen gaan niet samen, ook aangelijnde honden niet (veroorzaken stress en mensen worden verleid ze toch los te laten vanwege open en weidse karakter gebied o.a.).

Politieke verantwoordelijkheid
- Tot 1/9/2018 was het stadsdeel verantwoordelijk voor het beheer en dierenwelzijn in dit gebied.
- Het dagelijks bestuur heeft formeel de bevoegdheid om plaatsen aan te wijzen waar het verboden is voor honden volgens art. 5.14 APV.

Ambtelijke verantwoordelijkheid
- Afdeling Stedelijk Beheer is als asseteigenaar verantwoordelijk voor de inrichting en de kwaliteit van de openbare ruimte van Amsterdam;
- Afdeling Stadswerken verzorgt het dagelijks onderhoud m.b.t. het groen in parken en wijken;
- Afdeling Ruimte en Duurzaamheid is verantwoordelijk voor het zorgen voor meer dierenwelzijn/het tegengaan van dierenleed in Amsterdam.

Bevoegdheid
Het DB is ook bevoegd regels over honden vast te stellen, mits de stedelijke kaders daarin niet voorzien volgens de Bevoegdhedenregister.

APV - Paragraaf 5. Dieren
Deze paragraaf bevat bepalingen die er op zijn gericht om hinder en overlast als gevolg van het houden van dieren zo veel mogelijk tegen te gaan. De bepalingen scheppen een aantal verplichtingen voor de eigenaar of de houder van een dier.

Artikel 5.13 Aanlijngebod
Het eerste lid van artikel 5.13 verbiedt het los laten lopen van honden. Daarvoor zijn verschillende redenen namelijk de verkeersveiligheid, het voorkomen van schade aan eigendommen van derden, het voorkomen van hinder voor voetgangers, het bestrijden van verontreiniging bijvoorbeeld van speelweiden, zandbakken, en dergelijke ***en het voorkomen van dierenleed.*** *Handhaving van dit verbod kan plaatsvinden door middel van bestuursdwang. Dat kan in de praktijk betekenen dat een loslopende hond wordt gevangen en wordt overgedragen aan een asiel.*

Artikel 5.14 Verboden plaatsen voor honden
Op sommige plaatsen mogen helemaal geen honden komen. Artikel 5.14 noemt er een aantal expliciet. Het gaat vooral om plekken die in de eerste plaats voor kinderen zijn bedoeld. Daarnaast geeft artikel 5.14 het

college de bevoegdheid om ook andere plaatsen aan te wijzen waar vervolgens hetzelfde verbod van toepassing is.

Met de uitgangspunten en richtlijnen uit het kader losloopgebieden is raadzaam om het gebied met schapen aan de Westertocht aan te wijzen als verbodsgebied. Zeker als met het beleidskader de aanwijzing van het verbodsgebied kan samengaan met extra aandacht voor de drie nabijgelegen losloopgebieden. Het is een kans om met hondenbezitters uit de buurt na te gaan hoe de drie losloopgebieden kunnen worden opgeknapt en welke extra voorzieningen kunnen worden gerealiseerd om de aantrekkingskracht als losloopgebied te versterken (bijvoorbeeld met een hondenspeelplaats).

Daarnaast voorziet ontwerp Westertocht al in een nieuw noordelijk looppad langs maar buiten de Westertocht, als aantrekkelijke groene looproute langs de Westertocht en verbindingsroute tussen hondenlosloopgebieden. Dit ook als compensatie/wisselgeld voor het beoogde hondenverbod in begrazingsgebied. Ook kunnen hondenbezitters in nieuwe situatie op westelijke kop van het eiland komen met honden, mits aangelijnd. Er kan dus wel deels op eiland en langs eiland worden gewandeld na realisatie project.

Groenvisie
Ook tegen de achtergrond van de vastgestelde Groenvisie is dit goed om te laten zien dat een verdere verbetering van dit (schapen)begrazingsgebied past binnen de doelstellingen van het groenbeleid.

Kwaliteitsverbetering van dit groengebied biedt niet alleen ecologisch gezien, maar ook vanuit het (recreatief) medegebruik door bewoners volop kansen.

In actuele gebieds- en projectontwikkelingen wordt regelmatig met bewoners gesproken over de uitvoering van het groenbeleid in Noord. Gesprekken over groeninrichting en - gebruik zijn lang niet altijd even makkelijk. Veel inwoners vinden hun directe leefomgeving terecht heel belangrijk, voelen zich vaak onvoldoende gehoord of betrokken. De gemeente moet soms ook lastige keuzes maken en die heel goed uitleggen. Dat geldt ook in dit dossier.

Concrete maatregel

1. Het nieuw te begrenzen gebied (begrazingsgebied) laten aanwijzen tot verbodsgebied voor honden op grond van art. 5.14 APV (Algemene Plaatselijke Verordening).

Inspraak
Het aanwijzen door het dagelijks bestuur van een gebied waar geen honden mogen komen, is een besluit van algemene strekking dat zich zeker zou kunnen lenen voor inspraak in de zin van de Algemene inspraakverordening.
De stadsdeelorganisatie heeft echter op een andere manier de meningen van omwonenden, hondenbezitters en andere betrokkenen opgehaald. Dat kan voor het dagelijks bestuur reden zijn om van inspraak af te zien.

Artikel 2, lid 4, van de Algemene inspraakverordening bevat de volgende relevante bepaling:

Het bestuursorgaan kan besluiten van inspraak af te zien als:

a. *De inspreker al op een andere manier in een vroeg stadium bij de voorbereiding van het beleidsvoornemen zijn betrokken en voldoende aannemelijk is dat het bestuursorgaan daardoor alle relevante belangen bij zijn afweging heeft kunnen betrekken.*

Communicatie

1 Doel:
- Ongewenste situatie aan Westertocht in Tuindorp Oostzaan op te lossen

2 Resultaat:
1. Goed beeld van het gevoel van bewoners en hondenbezitters – bezoekers van dat gebied.
2. Duidelijk informatie over de gevolgen van de maatregel en de handhaving op basis van het APV
3. Feedback op het effect van de maatregelen.

3 Effect:
- Gebruikers van het gebied hebben het gevoel dat het gebruik van dat gebied op de juiste wijze is geregeld en ze voelen zich betrokken in het proces.

4 Communicatieschema om resultaat te bereiken

Stap 1: Voornemen over het instellen van verbod voor de honden in het aangewezen gebied aan te kondigen

Wie	Wat	Hoe
Stadsdeelcommissie	Informeren over voorliggend voornemen om hondenverbod in te stellen	Commissie via informatiebrief
Omwonenden	Bewoners van het gebied persoonlijk benaderen om een beeld te krijgen hoe ze de problematiek ervaren en wat hun mening daarover is	Benaderen met een brief waarin het doel van het gesprek wordt toegelicht

Stap 2: Informatievoorziening

Wie	Wat	Hoe
Omwonenden	Een toelichting geven aan bewoners op de besluitvoornemens en daarnaast feedback vragen	Omwonenden per brief daarover te informeren

Stap 3: het DB besluit en bekendmaking

Wie	Wat	Hoe

Stadsdeelcommissie	Informeren over het participatieproces	Informatiebrief aan de commissie
Omwonenden	Bewoners van het gebied informeren over het genomen besluit	Sturen van een brief
Algemeen	Bekendmaking van het db besluit	Op bijvoorbeeld gemeentepagina (in overleg met afdeling communicatie)

Stap 4: Na enkele tijd monitoren en evalueren